

Stereotyp viery

list zboru s výkladom textu Ján 5,2-9 | 1.4.2020 | Tomáš Matocha

Ján 5,2-9: V Jeruzaleme pri Ovčej bráne je rybník po hebrejsky nazývaný Betesda, s piatimi stĺporadiami. V nich ležalo množstvo chorých, slepcov, chromých, ochrnutých (, ktorí čakali, až sa voda pohne. Pánov anjel totiž z času na čas zostupoval do rybníka a rozvíril vodu. Kto vstúpil do rozvírenej vody ako prvý, vyzdravel, nech ho trápila akákoľvek choroba.) Bol tam človek, chorý už tridsaťosem rokov. Keď ho Ježiš videl ležať a spoznal, že je už dlho chorý, opýtal sa ho: Chceš vyzdraviť? Chorý mu odpovedal: Pane, nemám človeka, čo by ma zanesol do rybníka, keď sa zvíří voda; kým ta dôjdem sám zostúpí predom mnou iný. Ježiš mu povedal: Vstaň, zober si lôžko a chod! A ten človek okamžite ozdravel, vzal si lôžko a chodil.

0 Zúfalá situácia

Jeruzalemský rybník Betesda ponúkal vo svojej dobe veľmi smutný pohľad. „Množstvo chorých, slepcov, chromých, ochrnutých“ bolo rozložených všade okolo a čakali na svoju príležitosť. Raný textový variant (vv. 3-4) poskytuje vysvetlenie o anjelovi, rozvírenej hladine a uzdravení prvého, kto vstúpil do vody. Nech už to je neskoršia vysvetlivka, alebo pôvodný text, jasné je z reči chorého, že rozvírenie vody a uzdravenie prvého, kto vstúpi, boli navzájom súvisiace udalosti.

Ako to asi muselo vyzeráť, keď sa voda raz za (dlhší?) čas naozaj rozvírila? Aký zmätok asi musel nastať pri takom závide chorých, slepých, chromých a ochrnutých? Aký zármutok asi zahaľoval celé to miesto toľkokrát zobudenej a sklamanej nádeje tohto množstva trpiacich?

1 Jediná nádej: zázrak podľa mojej utkvelej predstavy?

Rozprávanie evanjelia sa sústreďuje na jedného z týchto úbožiacov.

Z textu vidno, že mal nejaké pohybové problémy, asi nevedel chodiť, lebo potreboval, aby ho niekto "zaniesol". To bolo podľa jeho slov hlavným dôvodom, prečo mu zázračné uzdravenie rozvírenej vody tak dlho unikalo. Nikdy sa nedostal do vody prvý. Jeho ochorenie preto trvalo už tridsaťosem rokov!

Táto dlhá doba však mala neblahý účinok aj na jeho myslenie. Je zaujímavé si všimnúť, že tento človek mal nepochybne istý druh viery. Bol presvedčený (možno to sám videl), že sa na svete dejú zázraky. Nevieme s istotou povedať, aké stanovisko táto viera mala v otázke živého Hospodina, Boha Židov, ale z jeho reči vidíme, že jej predmetom bola neosobná nepredvídateľná liečivá schopnosť rozvírenej vody. Nakoniec, po ľudsky možno neboli jeho úvahy až tak mimo: Kto by chcel veriť, že živý Boh hrá s ľuďmi takúto krutú hru, že rozvíri vodu a baví sa pohľadom na slepých a chromých, ako padajú jeden cez druhého každý v snahe dostať sa do vody ako prvý, aby napokon uzdravil iba majstra týchto tragických závodov a nechal zvyšok v nanovo oživenom zúfalstve beznádeje?

Nech už bolo jeho myslenie akékoľvek, nevedel, že je to Boží Syn, kto sa ho pýta: „Chceš vyzdraviť?“

2 Súcit a milosrdenstvo nášho Pána Ježiša Krista

Na ceste do Jeruzalema sa Ježiš nevyhol tomuto smutnému miestu. Išiel tadiaľ a zastavil sa pri chromom človekovi. Ako Boží Syn iste veľmi dobre chápal náladu toho miesta. Asi vedel o myšlienkach a viere všetkých

prítomných. Rovnako dobre cítil ich bolesť, zármutok a beznádej. Napriek tomu všetkému pokladá samozrejmu otázku.

Namiesto túžobného „áno“, ktoré by sme čakali, sa mu v odpoveď dostane domýšľavého vysvetlenia, prečo **nemôže** byť uzdravený. Mysel nášho chromého človeka je tak fixovaná na vlastný problém a prekážky k jeho riešeniu, že preňho iný spôsob pomoci neexistuje. Jeho dávna túžba po uzdravení sa scvrkla na jedinú myšlienku: dostať sa včas do vody. Jeho „**áno**“ sa časom cez „**áno, ale**“ scvrklo až na samotné „**ale**“. „Nemám človeka, čo by ma zanesol do rybníka...“

Naša viera je ako strojárenský pohyblivý spoj: časom môže zatuhnúť. Problémy nášho života nutne prichádzajú. Rok po roku sa klb našej viery zanáša a vysychá a na jej miesto prichádza rozumná (telesná) úvaha. Dokonca aj naša viera v zázrak môže byť prekážkou tomu, aby sme videli, že vedľa nás stojí Ježiš ukrižovaný. Jeho prebité ruky svedčia o tom, že nás miluje nado všetko a chce pre nás len to najlepšie. Čo viac, On má moc situáciu okamžite a radikálne zmeniť. Jeho láska a dobrota ku nám sa v tomto príbehu ukazuje v tom, že nečakal, kým v neho chromý uverí, kým sa naučí nejakú lekciu, kým začne rozmýšľať iným spôsobom. Povedal jedinú vetu a chromý „okamžite ozdravel, vzal si lôžko a chodil.“ Tak dal Ježiš jasne najavo, že Boží dobrý úmysel sa neobmedzuje tým, či sme ochotní ho prijať alebo schopný ho pochopiť. Ježiš necítil potrebu chromému čokoľvek vysvetľovať, alebo sa dokonca brániť proti nevypovedaným obvineniam. Keby bez všetkého prešiel okolo Betesdy a nič neurobil, nebol by o nič menej súcitným a milosrdným

Bohom. To ukázal dosť jasne vo svojej seba-obeti za nás na kríži. Každé uzdravenie, každé nasýtenie, každé povzbudenie však mali ľudom znovu a znovu ukázať, že je všemohúci a predovšetkým dobrý.

3 Čomu/Komu veríš?

A čo Ty, môj brat, sestra? Podarilo sa nepriateľovi zasiať do Tvojho srdca koreň pochybnosti o Božej добрote? Cítiš sa účastníkom pozemskej tragédie v réžii krutého Boha? Možno by si si niečo také nedovolil ani pomyslieť, ale čo ak to hovorí Tvoja viera? Aký je Boh podľa Tvojej viery? Cíti s ľuďmi, alebo je mechanický a neosobný? Je Tvoj Boh milosrdný podľa Tvojej viery? A ak hej, má moc urobiť niečo ohľadom Tvojich otázok a problémov? Nevymklo sa mu to tak troška z rúk podľa nepokoja v Tvojom srdci? Nie je Boh tiež tak troška „nemocný“? Alebo si sa chytil do stereotypu viery, veríš síce v zázrak, ale len ten jeden podľa Tvojej predstavy – nejaký odpozorovaný princíp?

Je predmetom Tvojej viery naozaj živý Ježiš Kristus, Knieža pokoja, Všemocný Boh? Čo by si mu odpovedal, keby teraz ukázal na nejaký Tvoj problém a opýtal sa:

3.1 "Chceš vyzdraviť?"

Dnes je ten čas, aby sa zo všetkých mojich „ale“ stalo hlboké a pokorné „áno“. Vyžaduje si to však odmietnutie vlastných „jediných možných“ riešení a návrat k detskej dôvere v nebeského Otca. Iba ak je predmetom mojej viery dobrotivý a všemohúci Boh, môže v mojom srdci prebývať Jeho pokoj a ktovie, možno budem smieť vidieť jeden z jeho zázrakov.